

Obraćanje visokog predstavnika Valentina Inzka i prvog zamjenika visokog predstavnika Michaela Scanlana na konferenciji za medije nakon sjednice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Visoki predstavnik Valentin Inzko

Dame i gospodo,

Dobar dan i dobrodošli na današnju konferenciju za medije nakon dvodnevne sjednice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira na razini političkih direktora. Možda se ova konferencija održava kasno, ali imali smo još jedan sastanak u dva sata. Danas smo imali izradu Komuniquea, što je išlo brže nego ikad. Završili smo točno u podne.

Moj prvi zamjenik i supervizor za Distrikt Brčko, Michael Scanlan, i ja ćemo vas upoznati s razgovorima koje smo vodili u protekla dva dana i o zaključcima sa naših sesija, koje također možete naći i u Komuniqueu.

Kao i uvijek, Komunique Upravnog odbora PIC-a bit će vam podijeljen nakon ove konferencije za novinare. On će biti dostupan i na internet stranici OHR-a.

Tijekom prvoga dana naše sjednice, održali smo dva tematska sastanka. Prvi sastanak bio je posvećen situaciji na lokalnoj razini, koja, nažalost, često biva zanemaren zbog činjenice da krupniji događaji i situacije privlače više pažnje. Odlučili smo pozvati lokalne čelnike da sudjeluju na našem sastanku, jer su oni ti koji žive i rade u svojim izbornim jedinicama.

Razgovarali smo s gradonačelnicima i načelnicima nekoliko gradova i općina kao i s predsjednicima saveza općina i gradova Federacije i Republike Srpske.

Gradonačelnici i načelnici Tešnja, Teslića, Gradačca, Gradiške i Tomislavgrada su informirali političke direktore o situaciji u njihovim lokalnim zajednicama, o tome na koji način pomažu svojim zajednicama i o njihovim stavovima o tome kako osigurati stalan napredak na terenu.

Ono što smo čuli od njih još više nas je uvjerilo da lokalna samouprava može biti vodeća snaga napretka koja može pokrenuti pozitivne promjene i na višim razinama vlasti. Bolja suradnja i koordinacija te ubrzana provedba reformi i usluga u najboljem javnom interesu recept su za uspjeh.

Zaista smo čuli dobre priče, neke i međuvjerske prirode. Kao u Tomislavgradu, obnova pravoslavne kapele, pravoslavne crkve. Bošnjak koji je obnovio katoličku crkvu u Tešnju, itd. I naravno, o fantastičnom izvozu – više od 200 milijuna KM iz nekih općina kao što su Tešanj ili Gradačac.

Dobre priče, ali isto tako i loše pojedinosti. Na primjer, Tešanj već četiri godine ne uspijeva dobiti trafo stanicu. Budući da već troše 95% svoje električne energije, ne mogu imati nove tvrtke, novi razvoj, ili pak širenje postojećih tvrtki, jer nemaju više električne energije. Prošle su već četiri godine od kako čekaju na novu trafo stanicu. Ali u

suštini svi ovi načelnici govorili su pozitivno. Uključujući i Tomislavgrad – detalj koji nisam znao: on sada ima više stanovnika i više radnih mjesta nego prije 1991. godine. To je veoma interesantno i ohrabrujuće.

Prije ovog sastanka, van okvira PIC-a, održan je i sastanak načelnica općina u njemačkoj rezidenciji. Još jedna jako zanimljiva skupina u BiH. Kao što znate, vaši zakoni predviđaju sudjelovanje žena u omjeru od 40% u vlasti i na izvršnim funkcijama.

Svjesni situacije na terenu, drugi sastanak Upravnog odbora PIC-a na razini političkih direktora bio je posvećen pitanju migranata i operativnom odgovoru na državnoj razini.

Da bismo pokrili sve aspekte, razgovarali smo s ekspertima, Peterom Van der Auweraertom, koordinatorom IOM-a za Zapadni Balkan, Zoranom Galićem, ravnateljem Granične policije BiH, i Slobodanom Ujićem, ravnateljem Službe za strance BiH.

Neke od informacija bile su prilično šokantne. Na primjer, gospodin Galić ne može popuniti 500 upražnjenih mjesta u Graničnoj policiji, tako da imate po jednog graničnog policajca na svakih 20-22 kilometra. Kako mogu kontrolirati granicu? Naravno, to je pitanje proračuna, o kojem smo također razgovarali, o državnom proračunu.

Gospodin Ujić nas je obavijestio o tretmanu stranaca. Ponekad su prostorije Službe za strance locirane u samom središtu grada, kao u Tuzli, i nije uvijek lako obraditi 100-200 slučajeva dnevno u središtu grada.

U svakom slučaju, taj sastanak je bio veoma interesantan i dijelom deprimirajući. No on također pokazuje da je cijela zemlja odgovorna za pitanje migranata. To je pitanje iz originalnog Dayton – migracije i azil – i to je državna nadležnost. To nije dužnost jednog entiteta ili jednog kantona.

A ipak, teret ovog problema i izazovi koje on postavlja nesrazmjerno su raspoređeni. Republika Srpska i drugi kantoni, osim Unsko-sanskog kantona, moraju uraditi više. Republika Srpska treba sudjelovati u rješavanju pitanja koja utječu na cijelu zemlju.

Kad je riječ o Srbima, nije tajna da su najveća skupina u Beču, osim Austrijanaca, upravo Srbi. Oni su fino primljeni. Neki su primljeni kao radna snaga, neki kao izbjeglice. Ali u svakom slučaju, mislim da su Srbi dobili puno pozitivne pažnje u mnogim zemljama u svijetu. I moje je osobno mišljenje da treba to da uzvrate kada imaju izbjeglice u svojim krajevima, ljude koji su u suštini izbjeglice u tranzitu. Neće oni ostati u Republici Srpskoj ili Unsko-sanskom kantonu ili Sarajevu ili Salakovcu, itd.

Još jedan zaključak ove diskusije bio je da institucijama na državnoj razini treba više finansijskih resursa da bi se mogle učinkovitije i uspješnije nositi s prilivom migranata. Kao što znate, proračun je zamrznut već sedam godina – od 2012. A 2012. godine nije bilo migrantske krize. A danas smo od talijanskog predstavnika čuli da je u Italiji proračun za migrantsku krizu eksplodirao zbog velikog broja migranata. Tako i ovdje, ovog pitanja nije bilo 2012. i bilo bi logično da se poveća proračun, koji je zamrznut od 2012.

Važno je naći način da država BiH učinkovitije izvršava svoje ustavne nadležnosti i odgovornosti za pitanja koja se odnose na migrante, u tijesnoj suradnji s drugim razinama vlasti. Potrebno je osigurati dovoljna proračunska sredstva da se pomogne državnim agencijama da poboljšaju učinkovitost u rješavanju migracijskih pitanja.

Naravno, fino je i ponosni smo što u suštini međunarodna zajednica financira sve izbjegličke centre u BiH. Ali zamislite što bi bilo da EU ne da 32 milijuna eura, ili koliko već, za migrantsku krizu? To je lokalna odgovornost, a ne odgovornost međunarodne zajednice.

A sada, prije nego dam riječ svom prvom zamjeniku i supervizoru za Distrikt Brčko Michaelu Scanlanu, koji će vas informirati o današnjem dijelu sjednice Upravnog odbora PIC-a na razini političkih direktora, želim samo da vam skrenem pažnju na jednu tužnu obljetnicu koja se primiće.

Ovog prosinca navršava se 10 godina – cijelo desetljeće – od kada je Europski sud za ljudska prava donio odluku u predmetu Sejdić-Finci. Naravno, poslije je uslijedilo još odluka – Pilav, Zornić, itd.

Iz godine u godinu, organi BiH ne provode odluku Europskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić-Finci.

Iz godine u godinu, BiH tretira neke građane kao manje jednake od ostalih i ova diskriminacija mora se okončati. Upravni odbor PIC-a pozvao je političke i institucionalne lidere BiH da provedu i ovu odluku.

Kao što znate, nije riječ samo o gospodinu Sejdiću i gospodinu Finciju. Riječ je i o Srbima u Sarajevu, Srbima u Federaciji. Riječ je o Hrvatima i Bošnjacima u Republici Srpskoj, koji ne mogu biti u Domu naroda na državnoj razini. Oni se ne mogu kandidirati za državno predsjedništvo. Tako da je to golemi dio stanovništva. Skupine koje sam upravo spomenuo – i naravno svih 16 manjina u ovoj zemlji i ljudi iz takozvanih miješanih brakova – oni nisu jednaki u ovoj zemlji. I krajnje je vrijeme da uradimo nešto u vezi s tim. Prošlo je deset godina. To se ne može tolerirati, da živite u zemlji u kojoj nema jednakosti.

Prvi zamjenik visokog predstavnika i supervizor za Brčko Michael Scanlan

Hvala, visoki predstavniče.

Na početku da kažem da je Upravni odbor PIC-a pozdravio nominiranje novog predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, kao i odluku koju je usvojilo Predsjedništvo BiH u vezi s

podnošenjem *Programa reformi Bosne i Hercegovine* NATO-u.

Upravni odbor PIC-a sada očekuje da će proces formiranja Vijeća ministara BiH biti završen i da će Parlamentarna skupština BiH početi raditi na ubrzanoj provedbi reformi.

Istodobno, apeliramo da se formiranje vlasti na razini Federacije i kantona završi bez daljnjih odlaganja.

Na današnjoj sjednici PIC-a, focus je bio na funkcioniranju državnih institucija i izazovima s kojima se suočava provedba Daytonskog mirovnog sporazuma.

Kada je riječ o funkcionalnosti državnih institucija, Upravni odbor PIC-a je mišljenja da njihovu funkcionalnost treba jačati, a ne ugrožavati.

Proračun BiH za državne institucije, kao što je rekao visoki predstavnik, zamrznut je već 7 godina na razini od 950 milijuna KM, što pokazuje da *de facto* imate godišnje smanjenje proračuna. Ovo ograničava djelokrug aktivnosti i kapacitete države da djeluje u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim obvezama. O tome se razgovaralo tijekom prvoga dana našeg zasjedanja. Ovo ima dalekosežne posljedice za građane BiH.

Stoga je Upravni odbor PIC-a pozvao na brzo usvajanje državnog proračuna koji će zadovoljavati potrebe institucija na državnoj razini.

Stav Upravnog odbora PIC-a je da se interesi svih razina vlasti najbolje ostvaruju ne poništavanjem suštinskih reformi, nego provođenjem reformi koje su okrenute budućnosti, koje podržavaju i jačaju sigurnost, stabilnost i prosperitet BiH, i unapređuju odgovornost domaćih institucija.

U tom smislu, Upravni odbor PIC-a podsjetio je na svoje saopćenje od 13. studenoga u vezi sa Zaključcima koje je usvojila Narodna skupština Republike Srpske.

Upravni odbor PIC-a je također naglasio da bi zaključak kojim

se želi kriminalizirati kršenje stavova NSRS bio protivan osnovnim standardima demokracije, jer se njime vrši ekstremni pritisak na zvaničnike koji dolaze sa teritorije RS. Ovo bi predstavljalo izravan udar na autonomiju i neovisnost dužnosnika na državnoj razini, što je protivno Ustavu BiH.

U Komuniqueu, Upravni odbor PIC-a je također apelirao na nadležne razine vlasti da građanima Mostara omoguće glasovanje na lokalnim izborima 2020. godine tako što će se izborna blokada u Mostaru riješiti kroz politički proces koji nije uvjetovan drugim izbornim pitanjima, čime će se provesti odluka Europskog suda za ljudska prava od 29. listopada u predmetu Baralija protiv BiH.

U tom pogledu, vjerojatno ste već vidjeli zajedničko saopćenje nakon sastanka, održanog danas poslijepodne, na kojem je nazočio i visoki predstavnik koji je to također spomenuo, predstavnika međunarodne zajednice s predsjednicima SDA i HDZ BiH na ovu temu.

Komunike PIC-a i zajedničko saopćenje jasno prezentiraju naš stav o pitanju Mostara.

Dame i gospodo,

Prije no što pređemo na vaša pitanja, također vam moram reći da je Ruska Federacija odlučila da se ne složi s tekстом Komuniquea te je tražila da se to navede u fusnoti. Kao i do sada, nećemo ulaziti u pojedinosti njihove odluke. Ukoliko imate nekih pitanja u vezi s tim, siguran sam da će vam predstavnici Ruske Federacije dati odgovore.

Hvala. Visoki predstavnik i ja ćemo sada odgovarati na vaša pitanja.